

Сиддиқ МҮМИН

МЕНДАН МЕХР
КУТАЁТГАНЛАР

Шеърлар

«ФАРҒОНА» нашриёти,
2007 йил

50411

Сиддиқ МҶМИН

**МЕНДАН МЕҲР КУТАЁТГАНЛАР. Шеърлар. /Сўз боши –
Охунжон Ҳақим/. «ФАРҒОНА» нашриёти, 2007 йил. – 48 б.**

Энг нозик инсоний муносабат – муомала маданиятига оид ўнлаб илмий-оммабоп рисолалари, «Баҳор келганга ўхшайди» деб номланган илк шеърый китоби, «Сув ҳам шифо, сўз ҳам шифо» номли ҳужжатли ҳикоялар тўплами билан китобхонларга яқиндан таниш бўлган филология фанлари доктори Сиддиқ Мўминнинг ушбу тўпламидан инсон умри, ҳаёт қувонч ва ташвишлари ҳақидаги шеърлар ўрин олган. Олимона ва шоирона мушоҳадалар билан безанган сатрлар Сизга ҳам манзур бўлади, деган умиддамиз.

© «ФАРҒОНА» – 2007

МЕҲРИ ЁЛҚИН ИЖОДКОР

Сиддиқ Мўминнинг илк шеърый китоби қўлимга тушганда, гапнинг очиги, бир оз таажжубланган эдим. «Ўзи фан доктори бўлса, қатор-қатор иммий китоблар, маданият-маънавият мавзуларидаги рисоалар, публицистик мақолалар муаллифи бўлса, ўзи очган шу «сўқмоқ»дан кетавермайдим, истезоддининг бир бўлагини шеъриятга бермай» деган фикр кўнглимдан ўтган эди. Бу гап, албатта, ичимда қолиб кетган эди. Яхшиям шундай бўлгани.

Шоирнинг ўша илк китобини ўқиб чиқиб, «ичимда қолиб кетган гап»дан ҳижолат тортганимни яшириб ўтирмайман. Чунки муаллифнинг ушбу мажмуасидаги шеърлари тиниқ, беғубор, ёрқин ва самимий эди. Шоир қалбидаги дард ҳам, эҳтирос ҳам, армонлар ҳам соддагина, лекин таъсирли сатрларда манаман деб кўриниб турарди. Шу жиҳатдан ҳам китоб менга ёққан эди.

Қўлингиздаги китобнинг қўлёзмасини ўқиб чиқиб, Сиддиқ Мўмин бадийий ижодда қулочларини кенгроқ ёзиб бораётганини ҳис этдим. Шоир ранг-баранг мавзуларда қалам тебратади. Кўпчилик илғай олмайдиган нарса ва ҳодисалардан ҳам шеър топади. Бу теварак-атрофга геран ва очиқ кўнги, санъаткорона кўз билан қараш ҳосиласи бўлса керак.

Сиддиқ Мўмин содда ва табиий ёзади. Зўриқиб, чираниб ёзмайди, шеърларидаги сатрлар қуйилиб келаётганга ўхшайди. У республикамиз мустақиллиги ҳақида ёзадими, содда ва заҳматқаш халқи ҳақида қалам тебратадими ёхуд одамийлик, инсоф-диёнат сингари мавзуларга мурожаат қиладими – ўзига маъқул келган йўл – халқона ва таъсирли шеърлар битиш йўлидан боради.

Шуниси маъқулки, шоирнинг ушбу тўпламидаги аксари шеърлар олимона фикр-мушоҳадалар, поэтик

эҳтирослар ва бадий буюқлар билан сайқалланиб, ўқувчи қалбида ширин ҳислар уйғотади.

Олим ва шоир Сиддиқ Мўмин ижодий баркамоллик йўли фақат меҳнат ва изланишларда эканини яхши билади ва у худди шу нарсага амал қилади. У китобга ном бўлаётган шеърида дейди:

*Сизга тутдим шеърий гулдаста,
Ҳар сатрига меҳрим пайваста,
Китобимни варақланг аста,
Мендан меҳр қутаётганлар.*

Шоирнинг кўпдан-кўп инсонга меҳри – ўқувчига тақдим этилажак энг яхши асарларидир, дегим келади. Сиддиқ Мўмин ана шундай ёлқин меҳрини ўз китобхонига беришга қодир ижодкор десам, тўғри гапни айтган бўламан.

Охунжон ҲАКИМ,
Ўзбекистон халқ шоири.

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ

Топаркан йил ниҳоя,
Юртбоши берди ғоя:
–Янги йилни атайлик –
«Ижтимоий ҳимоя».

Токи эзгу ишларга
Ҳеч ким солмасин соя,
Қилайлик ҳар одамни
Ижтимоий ҳимоя.

Ўзин билган одамга
Биргина сўз кифоя,
Қанийди, бир-биримиз
Доим қилсак ҳимоя.

Ҳимоянинг тури кўп:
Ташқи, ички дегандай.
Ташқисидан кўнгил тўқ,
Чегарачи – мергандай.

Фақат ички душмандан
Ҳимоя сал оғирроқ.
Чунки иш қилар зимдан,
Халқимиз хушёр бироқ.

Қонимизда азалий
Меҳрибонлик оқади,
Энг камбағал одам ҳам
Маҳаллани боқади.

Қўлимиздан келса гар
Берайлик моддий кўмак,
Сал қийналиб қолганда
Одамга далда керак.

Бу аёвсиз дунёда
Кимнинг жисми ногирон,
Жисми бутун одамнинг
Эҳтимол дили вайрон.

Кўп нарса керак эмас –
Бир ширин сўз кифоя.
Билсанг, шунинг ўзи ҳам
Ижтимоий ҳимоя.

Ёшларни қўллаш керак,
Улар бизнинг эртамыз.
Вақтида эркаласак,
Эр бўлади эркамыз.

«Сира ёлғиз эмассан»
Дея олсак бағирга
Энг юксак одамийлик
Кўрсатамыз сағирга.

Дўстлар, янги йилимиз
Энди топди бидоя.
Қутлуғ бўлсин барчага
Ижтимоий ҳимоя.

ИҚБОЛИМИЗ ҚОМУСИ

Ўзбекистон Республикаси
Конституциясининг ўн тўрт йиллигига

Қамраб олди хаёлим
Иқболимиз Қомуси,
Ташлади ўн тўрт одим
Иқболимиз Қомуси.

Кўзга сурдим гардини,
Ёдладим ҳар сатрини,
Таратди гул атрини,
Иқболимиз Қомуси.

Бўлими йиғма – олти,
Боби – йигирма олти,
Шеърда шундай ном олди:
«Иқболимиз Қомуси».

Юз йигирма саккизта
Модда бахтга эгиз-да,
Гавҳар гўё денгизда,
Иқболимиз Қомуси.

У ҳаётдан олинган
Ва дилларга солинган,
Олдга тортар қўлимдан,
Иқболимиз Қомуси.

Давлатнинг қудрати у,
Элимнинг шуҳрати у,
Йўлларда маёқ, кўзгу,
Иқболимиз қомуси.

У – қонунлар таянчи,
У – кўнглимнинг юпанчи,
Ғовларни ўтар янчиб,
Иқболимиз Қомуси.

Элим шод, кулиб юрсин,
Қуйласин, давр сурсин,
Қонуний қўллаб турсин,
Иқболимиз Қомуси.

ЖАННАТМАКОН МАРҒИЛОН

Шаҳарнинг 2000 йиллигига

Асал томиб сўзимдан
Мадҳингга битай дoston.
Айланайин ўзингдан,
Жонимга жон Марғилон.

Бобо юртим ўзингсан,
Ибо юртим ўзингсан,
Ҳаё томар юзингдан –
Номус, иймон Марғилон.

Буржониддин бобомиз
Ва Увайсий момомиз,
Рожийнинг ўрни тенгсиз –
Илмга кон Марғилон.

Маъмуржоннинг овози,
Жўрахон жўр овози,
Тамарахон парвози –
Санъатмакон Марғилон.

Қизларинг кийса атлас
Ер юзи қилар ҳавас,
Кулгуларинг беғараз –
Жаннатмакон Марғилон.

Қумушларинг бор бўлсин,
Отабеклар ёр бўлсин,
Оллоҳ мадақкор бўлсин –
Чин мусулмон Марғилон.

Асал томиб сўзимдан
Мадҳингга битай дoston,
Айланайин ўзингдан,
Жонимга жон Марғилон.

САХОВАТ

Саховат – элимга азалий одат,
Бир бурда нонининг ярмин бўлади.
Унинг қон-қонига сингиган тоқат,
Бир илиқ сўзга ҳам кўнгли тўлади.

Меҳнатни хуш кўрар, ҳалол меҳнатни,
У сира ичмайди тамали ошни.
Таънини суймайди, суймас миннатни
Ва мағрур кўтариб юради бошни.

Уриб бер, дейдилар, сўраб бергунча,
Очмисан, демайди у сира очга.
Бошини эгади ерга теккунча,
Борини сочади элим муҳтожга.

Ўнг қўлин берганин билмас чап қўли,
Ҳеч кимга билдирмай қилар саховат.
Шунданми ҳамиша очикдир йўли,
Шунданми унга ёр бахту саодат.

Эҳсон – экинзорга сочилган уруғ,
Сочган уруғингиз муборак бўлсин.
Саховат аҳлига қиламан қуллуқ,
Элим, қуллуғингиз муборак бўлсин!

ҲОЗИР ЗАМОН БОШҚАЧА

Вақт учқур, ўтар шитоб,
Тинмас қари-ёшгача.
Ҳар ёқдан келар хитоб:
«Ҳозир замон бошқача!»

Муаммолар қатма-қат,
Ноёбдир меҳр-шафқат,
Ўғлинг қилар насиҳат:
«Ҳозир замон бошқача».

Бошдан учар хаёллар,
Ғужгон ўйнар саволлар,
Кўча тўла аёллар,
Ҳозир замон бошқача.

Эркаклар уйда бекор,
Боқар аёл – мардикор,
Камёб номус ила ор,
Ҳозир замон бошқача.

Оилалар кетар дарз,
Қайтарилмай ётар қарз,
Унутилиб борар лафз,
Ҳозир замон бошқача.

Ёлгончига жазо йўқ,
Қўли кирнинг қорни тўқ.
Баъзан боланг қилар дўқ,
Ҳозир замон бошқача.

Китоб ўрнида – кино,
Ўзгариб борар дунё.
Кўпаймиш фаҳш-у зино,
Ҳозир замон бошқача.

Бозорларда кўп имкон,
Аммо кўринмас деҳқон,
Олиб-сотарлар чаққон,
Ҳозир замон бошқача.

Гарчи фикрим яланғоч,
Вақт борида кўзни оч,
Яхшиларга меҳринг соч,
Охир замон бошқача.

МЕНДАН МЕҲР КУТАЁТГАНЛАР

Омонмисиз, танингиз соғми,
Мендан меҳр кутаётганлар?
Дилхушмисиз, кайфингиз чоғми,
Мендан меҳр кутаётганлар?

Боролмадим кутганингизда,
Меҳрингизни тутганингизда,
Тўйингизга айтганингизда,
Мендан меҳр кутаётганлар.

Эслармикан, дея ўйламанг,
Менсимайди, дея сўйламанг,
Дўстингизни душман айламанг,
Мендан меҳр кутаётганлар.

Балки Сизсиз мунис бир аёл,
Хаёлимдан кетмас бир савол:
Меҳрим Сизга келмасми малол,
Мендан меҳр қутаётганлар?

Оғаммисиз ва ёки синглим,
Танишмисиз ёхуд аллаким,
Сизга тинмай талпинар кўнглим,
Мендан меҳр қутаётганлар.

Мен ваъдалар бермам қатма-қат,
Учрашамиз бир куни албат,
Кутсангиз бас соғиниб фақат,
Мендан меҳр қутаётганлар.

Сизга тутдим шеърӣй гулдаста,
Ҳар сатрига меҳрим пайваста,
Китобимни варақданг аста,
Мендан меҳр қутаётганлар.

ГАП ҚАДРИ

Керак бўлсанг, тегса гар нафинг
Тинмай олқиш олади гапинг.
Қўлингдан иш келмай қолган кун
Гаплигича қолади гапинг.

ҲУЗУРИМГА КЕЛДИ ЭЛЛИК

Кувалашиб ўтди йиллар,
Бир юмалаб келди эллик.
Улфатларим ҳазил қилар:
– Олмаймизми «эллик-эллик?»

Кимлар бунга етолмади,
Кимга насиб қилди эллик.
Курашлардан ҳеч толмадим –
Ҳузуримга келди эллик.

Ўтиб олиб сендан омон
У ёғига тўхтолмайин.
Олтмиш, етмиш, саксон, тўқсон,
Юзга етай тўхтамайин.

Эллик деган – катта довон,
Чиқмоқ – мушкул, тушиш – осон.
Элликкача тўплаганим
Элга сочай соғу омон.

Болаларим қолсин ортда,
Набира ҳам чеваралар.
Насиб бўлса кўрайлик-да
Эвара ҳам дуваралар.

Қолсин яна қатор-қатор
Боламдайин китобларим.
Шогирдларим бўлсин бисёр,
Янграб турсин хитобларим!..

ФУРСАТ

Ёшлиқда керилиб юрганлар,
Хуснига берилиб юрганлар,
Кун келиб пушаймон еманглар:
Вақт ўтди – ёшлиқ ҳам ўтди денг,
Олтин ҳам фурсатга келмас тенг.

Кўпчилик қадрига етмайди,
Ўтган кун ортига қайтмайди,
Бу гапни бегона айтмайди:
Вақт ўтди – умр ҳам ўтди денг,
Олтин ҳам фурсатга келмас тенг.

Берилиб сохта шон-шуҳратга,
Май тутиб нотаниш улфатга,
Дуч келиб қолмайлик кулфатга:
Вақт кетди – шуҳратим кетди денг,
Олтин ҳам фурсатга келмас тенг.

Сарф этиб бесамар ишларга,
Ёз юкин қолдириб қишларга,
Роз айтиб қолмайлик қушларга:
Вақт ўтди – нақдим ҳам ўтди денг,
Олтин ҳам фурсатга келмас тенг.

Шеър айтиб вақтингиз олдим мен,
Вақт билан нақдингиз олдим мен,
Демак, ўз фикримда қолдим мен:
Вақт ўтди – умр ҳам ўтди денг,
Олтин ҳам фурсатга келмас тенг.

ҲАЛҚИМИЗНИНГ ШОИРИ

Ўзбекистон халқ шоири
Охунжон Ҳақимга

Шоирларнинг камтар, оддийси,
Номин айтсам, дарров танийсиз.
Пайвандчи қизларга шеър битиб
Тўплам қилган – «Илҳом водийси».
– Шундан шеърга жўр бўлди қалбим, –
Дейди устоз Охунжон Ҳақим.

Жуда ҳам ёш эди ўшанда,
Кезар эди чаман, гулшанда.
Шеър машқини қилмади қанда,
Китоб битди – «Баҳор экан-да».
– Бисёр эди юртга ҳурматим, –
Дейди устоз Охунжон Ҳақим.

Муҳаббатни куйлади тинмай,
Чарчаш нима эканин билмай.
«Кўзларингнинг ўзи қора» деб
Ишқ китобин битди пайдар-пай.
– Севги шоир қилгандир балким, –
Дейди устоз Охунжон Ҳақим.

Қўшиқлари учди галма-гал,
Бошлаб берди устоз Таваккал.
Қобилжону Исроилжонлар
Ва Юлдузлар бўлдилар мангъал.
– Қўшиқ билан элга танилдим, –
Дейди устоз Охунжон Ҳақим.

Пьесаси-ю чиқди қиссаси,
Таржимада бордир ҳиссаси.
«Эгатлардан ўрмалаб чиққан»¹
Халқ шоири, гапнинг қисқаси.
– Омон бўлсин бахтимга халқим, –
Дейди устоз Охунжон Ҳаким.

ОРЗУЛАРДАН ТОЛМАГАН ОЛИМ

Профессор
Алижон Мамажоновга

50411
Режа тузиб эртанги ишга,
Аста бошин қўяр болишга.
Кириб қолибди-я, олтмишга,
Орзулардан толмаган олим.

Хаёлидан ўтар бирма-бир:
Нелар насиб айлади тақдир.
Ҳаммасига қилади шукур,
Орзулардан толмаган олим.

Яратганга қилиб тавалло,
Илм олай, деди аввало.
Билар эди қўллашин Оллоҳ
Орзулардан толмаган олим.

¹ Охунжон Ҳаким сатри.

Турли оқимларда оқмади,
Факат илм-фанни ёқлади,
Устоз ишончини оқлади,
Орзулардан толмаган олим.

Оилада Ўлмасхони бор,
Беш фарзанда унинг қони бор,
Ҳар биридан қилар ифтихор,
Орзулардан толмаган олим.

Шогирдлари фарзанд мисоли,
Мухлисларнинг йўқдир ҳисоби,
Ўзи эзгуликнинг тимсоли,
Орзулардан толмаган олим.

Сиз ҳам етинг ҳавас қилсангиз,
«Дилхирож»га чалинг, билсангиз.
Ўйнаб кетар, сал қистасангиз,
Орзулардан толмаган олим.

ИЛҲОМ

Бир талаба сўради секин:
– Устоз, қачон келади илҳом?
– Мавриди йўқ, – дедим-у, лекин
Бу жавобим эди анча хом.

Хаёлимдан кетмади шу ўй:
– Чиндан қачон келади илҳом?
Келарми у юртда бўлса тўй
Ёки махсус келарми имкон?

Ўқиганман: буюк бастакор
Экан ҳар кун кутувчи илҳом.
Пианино қошида бекор
Ўлтираркан келгунча илҳом.

Демак, унга керак ҳозирлик,
Тоza бўлсин, аввало, виждон.
Пок-покиза уйга киргандек
Ташриф этиб қолар-ку илҳом.

Истеъдоднинг тўқсон тўққизи –
Меҳнат, деган гапга сен ишон.
У – аслида меҳнатнинг қизи
Ёки жасур ўғлидир илҳом.

Чин юракдан истасанг уни
Ва ўқисанг демай саҳар, шом,
У қошингдан кетмас ҳар куни,
Сеникидир, сеники илҳом.

КҮНГИЛ ОДАМИ

Дўстим Баҳодир ИСОҒА

Ҳеч кимга ўхшамаган,
Кўнглини ғашламаган,
Эллик ёшда ҳам бола
Феълени ташламаган,
Ҳангомадир ҳар дами –
У – кўнгилнинг одами.

Эзгуликни мадҳ этган,
Сўз-ла дилни забт этган.
Дўсти келиб юр, деса,
Хоҳ Бухоро, Шош кетган –
Унинг бор нима ғами:
У – кўнгилнинг одами.

Туғилган куни ўтди,
На қутлов, на гул кутди.
Кўрса ночор одамни
Даста гул ё пул тутди –
Яхшиларнинг ҳамдами,
У – кўнгилнинг одами.

Қалбига топсангиз йўл
Дарров сизга берар кўл.
Бойлиги бўлмаса ҳам
Меҳру муҳаббати мўл –
Дардманларнинг малҳами,
У – кўнгилнинг одами.

Бўлмаса ҳам унвони
Яримта эмас нони.
Ҳали қараб турасиз
Оламни тутар шони –
Жуда ҳам ўтқир дами,
У – кўнгилнинг одами.

Кўнглида кир сақламас,
Мунофиқни ёқламас,
Девонаваш феълига
Девона қилар ҳавас.
Шунданми ёниқ шами,
У – кўнгилнинг одами.

Бўлса ҳамқи чорхунар
Камтарин, одми юрар.
Расм чизиб чарчаса,
Чала хайкалга уннар.
Ҳеч синмасин қалами,
У – кўнгилнинг одами.

Кўшиқ бўлган шеърлари,
Иним, дейди Шерали.
Хуршид, Гиёс, Сурайё
Куйлар Баҳодир, Вали.
Кулаверсин омади,
У – кўнгилнинг одами.

Ваъдасига ишонманг,
Эллик ёшин нишонланг.
Берса ошин ошанг-у,
Деманг: қани нишолданг?
Изоҳсиз ортиқ-ками:
У – кўнгилнинг одами.

Маили, шеърни бас қилдим,
Дўстимга ҳавас қилдим.
Қатор тўйин кўрай деб
Ўз-ўзимга қасд қилдим:
Юздан ошсин қадами,
У – кўнгилнинг одами.

УСТОЗИМ

Биринчи ўқитувчим
Абдусамад ака Йўлдошевга

Сўқмоқлар ортимда қолдилар,
Тоғлардан ошди-ку овозим.
Юлдузлар хаёлим олдилар,
Мен Сизни ўйладим, устозим!

Қоронғу йўлларда қолмадим,
Сахро-ю чўлларда қолмадим,
Зиёга интилиб толмадим,
Мен Сизни ўйладим, устозим!

Дунёда хунарнинг тури кўп,
Биз англаб етмаган сири кўп,
Дедингиз: – Сен огоҳ бўл ўқиб,
Мен Сизни ўйладим, устозим!

Ўқидим, устозман ўзим ҳам,
Шогирдлар баҳраманд сўзимдан,
Қанча кўп ўқисам, шунча кам,
Мен Сизни ўйладим, устозим!

Сиз сабаб тушмадим ҳеч пастга,
Эгилиб бормадим нокаста,
Келяпман, қўлимда гулдаста,
Мен Сизни ўйладим, устозим!

ЎХШАМАС

Ўзбекистон халқ артисти
Таваккал Қодирова хотирасига

Маъшура инсонларга интилар одам,
Қанийди ўхшасам, деб қилар ҳавас
Ва лекин қанчалар уринсалар ҳам,
Таваккал Қодирга ҳеч ким ўхшамас.

Муқаллид ўхшатиб куйласам, дейди,
Учраб ҳам туради баъзан ҳамнафас.
«Ўхшайди-ку» дейди, лек ўхшамайди –
Таваккал Қодирга ҳеч ким ўхшамас.

Шогирдлар қавмига бор шундай нақл:
«Устоздан ўтмасанг, сен шогирд эмас».
Ул зотдан ўтишга етмайди ақл –
Таваккал Қодирга ҳеч ким ўхшамас.

Болалар оғзига тупуртирдилар,
Исмине қўйдилар қилишиб ҳавас.
Гарчандки ҳар томон югуртирдилар,
Э воҳ, отдошлари унга ўхшамас.

Ҳофизлар тан олиб айтади дилдан:
«Санъатда устага етолмадик, бас,
Лекин одамийлик борасида ҳам
Таваккал Қодирга ҳеч ким ўхшамас.

ОДАМГА ЗОР ОДАМЛАР

Меҳмон келса, яйрайди
Одамга зор одамлар.
Кеткизгиси келмайди
Одамга зор одамлар.

Берар бурда нонини,
Керак бўлса жонини –
Сотмайди иймонини,
Одамга зор одамлар.

Яхшига дил очади,
Бор меҳрини сочади,
Ёвузликдан қочади,
Одамга зор одамлар.

Ёлгон қасам ичгим йўқ:
Сиздек софдил ҳеч ким йўқ,
Мен ҳам сиздан кечгим йўқ,
Одамга зор одамлар.

Шеър бизни қилди улфат,
Бўлдик анча ҳамсухбат,
Сабрингиз учун раҳмат,
Одамга зор одамлар.

Доимо баланд шаҳди,
Сира ўзгармас аҳди,
Сиддиқ Мўминнинг бахти –
Одамга зор одамлар.

КЎЗЛАРИМДАН РОЗИМАН

Кўрдим ёруғ дунёни,
Кўзларимдан розиман.
Фарқладим рост-рўёни –
Кўзларимдан розиман.

Қоқилтирмади тошга,
Эш қилмади бебошга.
Шукр, кирдим шу ёшга –
Кўзларимдан розиман.

Ўқидим бисмиллони,
Ёдга солдим АЛЛОни,
Кўрдим каломуллони –
Кўзларимдан розиман.

Қучмасам ҳам юлдузни,
Англаб кеча-кундузни,
Кўриб турибман Сизни –
Кўзларимдан розиман.

Дуди чиқса ҳам ўрлаб,
Сира қўймади хўрлаб,
Ўқитдим баъзан зўрлаб –
Кўзларимдан розиман.

Сиддиқ Мўмин, сўзим – шу,
Сўзимга мос ўзим – шу,
Рози бўлсин у ҳам, шу
Кўзларимдан розиман.

МЕЛИ ХОЛА ИЛТИЖОСИ

Парвардигорим, минг ўргилойин,
Неки буюрсанг, айтгил, қилойин,
Ўзинга бордир бир илтижойим –
Жойнамозда ол омонатингни.

Фоний дунёнинг кўрдим тўйларин,
Шухратга тўймас янги бойларин,
Кеча-ю кундуз йўлинг пойладим –
Жойнамозда ол омонатингни.

Ёздим юртимнинг дастурхонини,
Кўзимга суриб едим нонини.
Пок қил муслиманг пок иймонини –
Жойнамозда ол омонатингни.

Ҳолимга баъзан кулди гадолар,
Лек эътиқодим берди садолар,
Қилолмаяпман фарзинг адолар –
Жойнамозда ол омонатингни.

Мен розидирман ўгил-қизимдан,
Минг розидирман берган тузимга,
Бир илтижойим фақат ўзинга –
Жойнамозда ол омонатингни.

...Қодир Худойим етди оҳига,
Бандасин олди ўз паноҳига,
Бошлаб кетди-ёв пок даргоҳига
Жойнамозида олиб жонини...

ОЛЛОҲ ҶИЗИ ЙЎЛ БЕРМАСА

Ҳеч мушқулинг ечилмайди,
Оллоҳ ҷизи йўл бермаса.
Юқинг ўрнидан жилмайди,
Оллоҳ ҷизи йўл бермаса.

Ҳар сония босар қутқу,
Қўзларингдан қочар уйқу,
Томоғингдан ўтмайди сув,
Оллоҳ ҷизи йўл бермаса.

Йўлдош бўлмас сенга ҳеч кас,
Бу кенг олам бўлар қафас,
Ололмайсан ҳатто нафас,
Оллоҳ ҷизи йўл бермаса.

Олдга юрмас ҳеч бир ишинг,
Топилмайди йўқлар кишинг,
Юмшоқ нонга ўтмас тишинг,
Оллоҳ ҷизи йўл бермаса.

Ким зор Ватан тупроғига,
Кимдир фарзанд тирноғига,
Етмас шеъринг адоғига,
Оллоҳ ҷизи йўл бермаса.

МЕН ХАТО ҚИЛГАН КУНЛАР

Бир-бир ўтар ёдимдан
Мен хато қилган кунлар.
Тинмай қувар ортимдан
Мен хато қилган кунлар.

Ишқдан доим сармастман,
Гоҳи чинор, гоҳ ҳасман.
Хато қилмадим қасддан,
Мен хато қилган кунлар.

Менга муҳтож бир касга
Вақт топмадим бир пасга,
Урдимми ўзим пастга,
Мен хато қилган кунлар?

Қай бир феълим ёқибди,
Омад кулиб боқибди,
Ташланг энди таъқибни,
Мен хато қилган кунлар!

Бир мусулмон мўминман,
Муҳаммаднинг қавмиман,
Узр Сиддиқ Мўминдан,
Мен хато қилган кунлар.

БИРИНЧИ МУҲАРРИР

(Ҳазил)

– Бу шеърингиз бўлмади –
Жуда суюлиб кетган.
Ғазал ёзинг – ўлмади,
Бўш шеър уюлиб кетган.

Унисини у дейди,
Бунисини бу дейди.
Хулласки, хотинимдан
Ярим шеърим ўтмайди.

Сиз ўқиган бу шеърлар
Жуда кўп кўрган таҳрир.
Шоирларнинг хотини
Энг биринчи муҳаррир.

ЕТКАЗСИН

Етказса, ҳамма ҳам қарийди,
Ҳар кимни қаришга етказсин.
Шу кунга етказса, қанийди –
Ҳар кимни қаришга етказсин.

Эгилар эгилмас бошлар ҳам,
Юмшайди юраги тошлар ҳам,
Қарийди бир куни ёшлар ҳам –
Ҳар кимни қаришга етказсин.

Қайтармай ёшликнинг шаштини
Кездингиз муҳаббат даштини,
Суриг-да қариллик гаштини –
Ҳар кимни қаришга етказсин.

Ажинлар тушади юзларга,
Кўзойнак тақилар кўзларга,
Кириг-да тўқсон-у юзларга –
Ҳар кимни қаришга етказсин.

Баъзилар қарини суймайди,
Уларнинг ҳолини туймайди,
Ўзи-чи, етар ё етмайди –
Ҳар кимни қаришга етказсин.

Борида етайлик қадрига,
Тасанно айтайлик сабрига,
Сўнг йиғлаб бормайлик қабрига –
Ҳар кимни қаришга етказсин.

Эзмалик – қариллик белгиси,
Келади нимадир дегиси,
Сўнмайди қалбида севгиси –
Ҳар кимни қаришга етказсин.

ИНТИЛГАНИМ

Илк қадамни ташлаган дамдан,
Ортмай туриб ҳали гуноҳим,
Сени таниб олгач отамдан,
Интилганим ўзинг, Оллоҳим!

Ҳар неъматда ўзингни кўрдим,
Ҳар ҳикматда сўзингни кўрдим,
Тинмай ўзим ўзингга дердим:
Интилганим ўзинг, Оллоҳим!

Сурдим қанча даври давронлар,
Кўрдим қанча дўсту ёронлар,
Тегиб кетди жонга ёлгонлар,
Интилганим ўзинг, Оллоҳим!

Сиринг айтсанг агар дўстингга,
Сомон тикар экан пўстингга,
Қувонаркан кам-у кўстингга,
Интилганим ўзинг, Оллоҳим!

Ўтар экан бахту саодат,
Яшар экан ким қилса тоқат,
Кеча-кундуз қилиб ибодат,
Интилганим ўзинг, Оллоҳим!

Йўлда қолди неча ҳамроҳим,
Кундан-кунга ортди гуноҳим,
Тинглаувчи биргина оҳим,
Интилганим ўзинг, Оллоҳим!

Сиддиқ, сиринг мажозга айтма,
Танлаган ўз йўлингдан қайтма,
Зикр айла дилингда, байтда:
Интилганим ўзинг, Оллоҳим!

ЧИНДИ ЭНА НОЛАСИ

Банданг яшашга тўймас,
Яшаш – курашга тўймас,
Қилсанг, умрим қилгин бас –
Ойларнинг рўзасида,
Кунларнинг жумасида.

Ҳаётнинг синовлигин,
Умрнинг бирровлигин
Англа бандам-ов, – дегин
Ойларнинг рўзасида,
Кунларнинг жумасида.

Пок тутай виждонимни,
Бутун қил иймонимни,
Олсанг, олгин жонимни
Ойларнинг рўзасида,
Кунларнинг жумасида.

Гулман, майли сўлайин,
Жамолинг бир кўрайин,
Фақат ўлсам ўлайин
Ойларнинг рўзасида,
Кунларнинг жумасида.

Яшамоқ эмас осон:
Умр – асли имтиҳон.
Толсин дейман интихо
Ойларнинг рўзасида,
Кунларнинг жумасида.

Қилганлари саҳарда
Вожиб бўлди наҳорда,
Кетди олис сафарга
Ойларнинг рўзасида,
Кунларнинг жумасида.

СЕНГА НАВБАТ ЕТГУНЧА

Ён-верингга назар сол,
Сенга навбат етгунча.
Қарғиш эмас, дуо ол,
Сенга навбат етгунча.

Ҳаётни теран кузат,
Ночорга қўлинг узат,
Беқор ўтмасин фурсат,
Сенга навбат етгунча.

Улгур савоб қилишга,
Онани тавоф қилишга,
Бел боғда эзгу ишга,
Сенга навбат етгунча.

Берилма шон-шуҳратга,
Ёлгончи куч-қудратга,
Ўзинг урма кулфатга,
Сенга навбат етгунча.

Яхшига тут борингни,
Сақла номус, орингни,
Баланд тут шиорингни,
Сенга навбат етгунча.

Оқариб бормоқда соч,
Яхшилиқ уруғин соч,
Сиддиқ Мўмин, кўзинг оч,
Сенга навбат етгунча.

ҲАВАС

Кимдир пориллаб турган
Ойга ҳавас қилади,
Кимдир кариллаб юрган
Бойга ҳавас қилади.

Қўша-қўша тиллолар
Таққиси келар кимдир,
Қўшнисининг қизига
Ёққиси келар кимдир.

Ярқираган машина
Кимнингдир олар кўзин,
Амалпараст ҳаммага
Ўтказсам дейди сўзин.

Ҳашаматли бинода
Яшасам дейди кимдир,
Юз ёшда ҳам ошимни
Ошасам дейди кимдир.

Ҳар ким ҳам ўз қаричи
Билан ўлчар дунёни,
Кимдир фанони ўйлар,
Кимдир боқий дунёни.

«Фаришта дейди омин»
Деган гап бежиз эмас –
Шеър битди Сиддиқ Мўмин
Шоирга қилиб ҳавас.

ЭСКИ ГАП

Янги эмас, эски гап,
Айтай такрор бўлса ҳам,
Яшар азал одамлар
Кимдан ортиқ, кимдан кам.

Кимни қувонч ўраган,
Кимни тарк этмайди ғам,
Униси, буниси ҳам
Кимдан ортиқ, кимдан кам.

Даромади жойида,
Чет элларда олар дам.
У ҳам санар ўзини
Кимдан ортиқ, кимдан кам.

Бахтдан ортиқ қувонма,
Қайғудан ўчмасин шам.
Ҳаёт шундай қурилган –
Кимдан ортиқ, кимдан кам.

Сиддиқ Мўмин, нолима,
Демагил: у кам, бу кам.
Ашъор битдинг, шукр қил
Кимдан ортиқ, кимдан кам.

ЖАВОБ ВА САВОБ

ёки 80-йиллардаги пахтакор талаба қиз ноласи

– Домлажон, беринг жавоб,
Онамни кўриб келай.
Отамни қилиб тавоф,
Укамни ўпиб келай.
Уйимизни соғиндим,
Соғиндим қишлоғимни.
Уй нонини соғиндим,
Соғиндим бузоғимни.
Қўшнимизнинг кучуғи
Катта бўлиб қолгандир.
Дадажоним пучуғи
Йўлим пойлаб толгандир.
Акам, опам ўқишда,
Пахтазорда улар ҳам.
План қурғур тўлмайдди,
Қанча терсак, шунча кам.

Анов бола уялиб
Келолмайди кўргани,
Юргандир багрин тилиб,
Борай ҳолин сўргани.
Менсиз садақайрағоч
Тагида ўтиргандир.
Топилган бўлса ёғоч,
Уйини битиргандир.
Ҳар куни қошингизга
Келавериб чарчадим.
Ахир сиз сезмаяпсиз –
Юрак парча-парчадир.
Бир кунгина жавобни
Бериш шунча қийинми?
Ахир пахта олдида
Талаба бир тийинми?
Эгатларга эгилиб
Толиб кетди белимиз.
Сизга ҳам хўп ёд бўлиб
Кетди бизнинг феълимиз.
Ўзингиз ҳам талаба
Бўлгансиз-ку, домлажон.
Пахта териб даладан
Тўйгансиз-ку, домлажон!
Тўғри, сизга ҳам қийин,
Ҳар бола – битта олам.
Лек эгатлар ичида
Ёшлиқ ўтгани алам.
Шундай улуғ кунларда
Берсангиз агар жавоб,
Бир ой рўза тутгандай
Ёзилар сизга савоб.

НАВРЎДА ТУҒИЛГАНЛАР

Дилдорага

Омаддисиз бунчалар
Наврўзда туғилганлар.
Дили гул, лаб гунчалар,
Наврўзда туғилганлар.

Бўлса-да, дунё бир кам
Сизла дилдан кетар ғам,
Қоплар борлиқни кўклам,
Наврўзда туғилганлар.

Сиз билан узаяр кун,
Чекинади зулмат – тун,
Чехралар бўлар гулгун,
Наврўзда туғилганлар.

Қизлар ташлар аразни,
Уришганлар ғаразни,
Авж олар дўстлар базми,
Наврўзда туғилганлар.

Излаб қутловга чора
Ашғор битдик, Дилдора,
Шеъримиз ёқса зора,
Наврўзда туғилганлар.

СЕНИНГ РАШКИНГ

(Жиддий ҳазил)

Сенинг рашкинг шунчалар кучли,
Одамларинг юрар изимдан.
Қўйиб берса ўзгалар тугул
Қизғонасан ҳатто ўзимдан.

Мен шунчалар яхшиманми, айт?
Керакманми сенга ҳар куни?
Доим бирга бўлганимиз пайт
Нега менга айтмадинг шуни?

Бугун сендан йироқдаман мен,
Ўртамизда масофа чексиз.
Сен соҳилда, қирғоқдаман мен,
Ўртамизда тинчгина денгиз.

Аммо рашкинг мен билан бирга,
Таъқиб қилар нигоҳларимни.
Адашмасдан ёзиб борар у
Сал ножўя «оҳ-воҳ»ларимни.

Қизлар, айтинг, осонми менга,
Бунча яхши туғмаса онам!
Сал ёмонроқ бўлганимдайди
Кулиб қарар эдим сизга ҳам...

ИККИ СЎЗ ОРАСИ

Дилсўз дегим келяпти
Бу дунё борасида:
– Яшаяпмиз сену мен
Икки сўз орасида.

«Кун» деганда яралган
Оламда яшаяпмиз.
«Якун» деган сўз томон
Биз одим ташлаяпмиз.

Бир одим савоб, балки
Икки одим гуноҳдир.
Қиёмат куни Тангри
Ёлғиз ўзи паноҳдир.

Яшаяпмиз қаддимиз
Гоҳ найза, гоҳ дол қилиб,
Яшаяпмиз қадримиз
Гоҳи билмай, гоҳ билиб.

Кун ўтмоқда боламиз
Тўйига қилиб бозор,
Яшаяпмиз онамиз
Йўлимизга қилиб зор.

Солиб қўйдик сандиққа
Виждон деган матони,
Бўлмайлик дея диққат
Қалаштириб хатони.

Ажнабийга ўхшайди
Баъзи ўғил-қизимиз,
Улар-ку, ахир бизнинг
Қоладиган изимиз.

Эркакман, деб кўкракка
Муштлаганимиз бекор,
Эркаклар нега лоқайд,
Аёл нега мардикор?

Тирикликнинг кўйида
Куйманамиз, куямиз.
Рўзғорга – тўлмас ғорга
Нима топсақ, уямиз.

Оёғимиз тагидан
Кўролмаймиз нарини,
Фарқламаймиз суҳбатда
Ёш-яланг ё қарини.

Муаммони бирма-бир
Айтсам, адоқ бўлмайди.
Кимгадир қилар таъсир,
Кимга сабоқ бўлмайди.

Шу зайл ўтар умр
Ёз-у куз орасида,
Яшаяпмиз сену мен
Икки сўз орасида.

КЕЙИНРОҚ КЕЛИНГ

(Ҳазил)

Одамларга хайронман: баъзан
Учук чиқиб қолса юзига
Касалликни чақириб олар
Кўрна-ёстик қилиб, ўзига.

Менинг эса тегмайди кўлим,
Ишим кўпми ё ўзим шундай,
Касалликни севмаслигимдан
Дейман: дардлар, шошилманг жиндай.

Тўқсонгами ва ёки юзга
Кирганимда келарсиз, дейман.
Ким билади, балки ўшанда
Сал кейинроқ келинлар, дерман.

КАМПИРЛАР ГУРУНГИ

Қиш тунида бир-бирига гап бермай,
Икки кампир гурунг қилар эринмай:
– Хушламасдан куёвининг феълини
Кетиб қопти фалончининг келини.

– Бир жиҳатдан қилган иши тўтри-да,
Суриштирдим: асосий айб – ўғлида.
... Кексалиқда – енгиллаб қолгач иши
Кампирларга қолар юртнинг ташвиши...

МУМКИНМИ?..

(Долахон ҳикояси)

Мамаюсуф эшикни
Қоқиб деди: – Мумкинми?
Мумкин, дедим, у кирди
Қўлида асраб гулни.

Хонада хаёл суриб,
Аста деди: – Мумкинми?
Стулга имо қилиб,
Яна деди: – Мумкинми?

Мумкин, дедим, ўтирди
Баттар ўйнатиб дилни.
Хаяжони жойида,
Бунча дейди мумкинми?

– Нима ... Долахон ... нима ...
Бир гап айтсам ... мумкинми?
– Вой, гапиринг, нима у?
Бунча дейсиз мумкинми?

– Нима ... Долахон ... нима ...
Сизни ... севсам ... мумкинми?..

ТАБАССУМГА

Тугилган кунингда оиламиз жам,
Тансиқ таом келар янги сўрига.
Фақат бу даврада биргина мён кам,
Сен қараб қўясан бўм-бўш тўрига.

Қизгинам, муборак ўн тўрт баҳоринг,
Ҳеч қачон кўрмайин мен сени маҳзун.
Ҳаётнинг устидан кулиб юрсин деб,
Исмингни қўйганман ўзим ТАБАССУМ.

МУҲОЖИР ВАСИЯТИ

Тириклик чоғимда ета олмадим,
Бир бор кўролмадим қайтиб жамолин.
Саргардон жисмим тоғ бағрига қўйинг –
Зора тегиб ўтса юртим шамоли.

ИҚРОР

Кўп татдим одамлар нону тузини,
Эшитдим юмшоғу аччиқ сўзини.
Мукамал кўрмоқчи бўлдим-у, лекин
Топмадим инсоннинг нуқсонсизини.

ЎЗБЕК

(Ҳазил)

Билмам қай манзилни ўйлайди ўзбек,
Тўю маракага тўймайди ўзбек.
Ўзи-ку бу кунга етар тирмашиб,
Дўсту ёрни ҳам тинч қўймайди ўзбек.

БЕРИЛГАН

Ҳар кимга ҳар турфа ҳаёт берилган,
Инсонга онг ила сабот берилган.
Шер билан Булбулни қафасга жойлаб,
Қарғага умру қанот берилган.

СИНГЛИМ

Шаҳарга акасини
Кўргани келди синглим.
Қишлоқнинг нафасини
Қолдириб кетди синглим ...

ЁЛЧИМАС

Исмишунос олим Эрнст БЕГМАТОВнинг 70
йиллигида ўқилган ҳазил ва ўрғим
Бўзчи белбоққа ёлчимас,
Деган гап бежиз эмас.
Чунки ўзбекча исм
Ҳар ҳолда Эрнст эмас.

Тенгдошлар кўлига асолар тутди,
Қай бири манзилга жуда тез етди.
Нега келганини англади бири,
Бирови шунчаки келди-ю, кетди.

Сиз соғиниб келинг мен ёққа,
Мен соғиниб борай сиз ёққа.
Ўртамизда ўрин қолмасин
Ва на гина, ва на фироққа.

ФАРД

Олдин унинг кетидан қувдим,
Сўнг у мени қува бошлади.

МУНДАРИЖА

Меҳри ёлқин ижодкор	3
Ижтимоий ҳимоя	5
Иқболимиз қомуси	7
Саховат	10
Ҳозир замон бошқача	11
Мендан меҳр қутаётганлар	12
Гап қадри	13
Ҳузуримга келди эллик	14
Фурсат	15
Ҳалқимизнинг шоири	16
Орзулардан толмаган олим	17
Илҳом	18
Кўнгил одами	19
Устозим	22
Ўхшамас	23
Одамга зор одамлар	24
Қўларимдан розиман	25
Мели хола илғижоси	26
Оллоҳ ўзи йўл бермаса	27
Мен хато қилган кунлар	28
Биринчи муҳаррир	29
Етказсин	29
Интилганим	31
Чинди эна ноласи	32
Сенга навбат етгунча	33
Ҳавас	34
Эски гап	35
Жавоб ва савоб	36
Наврўзда тугилганлар	38
Сенинг рашиқинг	39
Икки сўз ораси	40
Кейинроқ келинг	42
Кампирлар гурунги	42
Мумкинми?	43
Табассумга	44
Муҳожир васияти	44
Иқрор	44
Ўзбек	45
Берилган	45
Синглим	45
Ёлчимас	45
Фард	46

Адабий-бадiiий нашр

Сиддиқ МҮМИН

МЕНДАН МЕХР КУТАЁТГАНЛАР

Шеърлар

Муҳаррир:	Н. Солиев
Оригинал макет:	У. Жабборов
Дизайнер:	С. Ҳасанов
Тех. муҳаррир:	С. Жўраев
Мусахҳих:	Т. Акбарова

Босишга рухсат этилди: 2007 й. 06.07. Нашриёт босма табоғи: 3,0. Шартли босма табоғи: 3,25. Бичими 84x108 ¹/₁₆.
Офсет усули. Адади 1000 дона. Буюртма № 57.

«ФАРФОНА» нашриёти.

150114. Фарғона шаҳри, Соҳибқирон Темур кўчаси, 28.

«ФАРФОНА» нашриётининг ижарадаги
«Қиргули-Полиграфчи» УК босмахонасида чоп этилди.
Фарғона шаҳри, Қиргули даҳаси, Фарғона кўчаси, 6.